

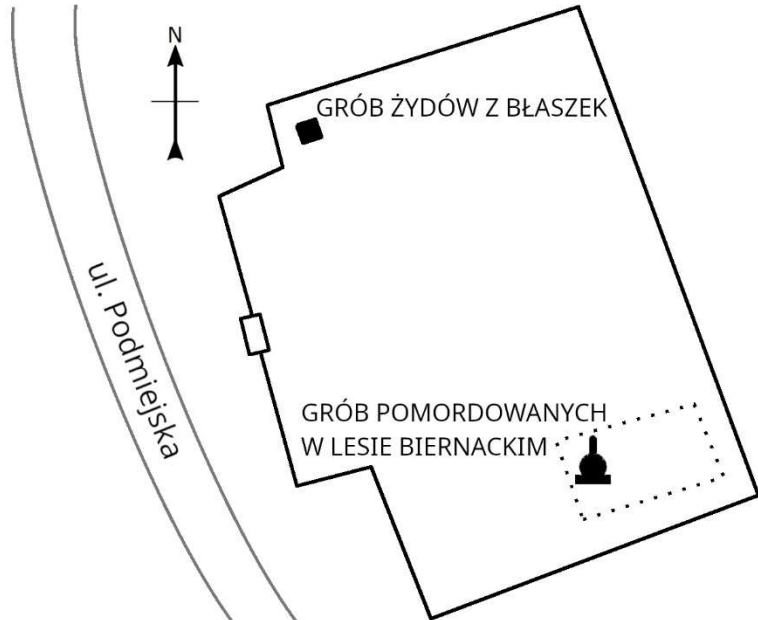
Karta ewidencyjna obiektu grobownictwa wojennego

Gmina: **KALISZ**

Nr ewidencyjny: **3061011_8**

Rodzaj obiektu ¹	Nazwa obiektu		Miejscowość
MOGIŁA ZBIOROWA	GRÓB POMORDOWANYCH W LESIE BIERNACKIM		KALISZ
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa	
			
Adres województwo / powiat / gmina		WIELKOPOLSKIE / KALISZ	
ulica / lokalizacja opisowa		NOWY CMENTARZ ŻYDOWSKI ul. Podmiejska 23	
Właściciel / zarządca terenu / działka nr		Gmina Wyznaniowa Żydowska we Wrocławiu / 306101_1.0072.13/37	
Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa		Południowo-wschodni narożnik cmentarza / 51°45'02.5"N 18°03'47.2"E (51.750694, 18.063111)	
Podstawowa informacja o pochowanych		OFIARY TERRORU NIEMIECKIEGO 125 osób	
Datowanie		1945 r. OBECNA FORMA URZĄDZENIA: 1964 r.	
Forma ochrony		GRÓB WOJENNY Cmentarz wpisany do rejestru zabytków – nr rej.: 80/Wlkp/A z 20.02.2002	
Wymiary (szer., głęb., wys.)		b.d.	
Material		Beton, granit, marmur, ziemna	

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		Grób ziemny, z betonowym obramieniem; od frontu pomnik z dwiema tablicami inskrypcjami – wyżej: marmurową po hebrajsku, niżej: granitową w języku polskim. Wielkość grobu nie jest znana, ponieważ jego granice uległy zatarciu. --- Inskrypcja: PAMIĘCI 420 ŻYDOM OFIAR HITLEROWSKIEGO OKUPANTA POMORDOWANYCH W LATACH 1939-1944 SPOŁECZEŃSTWO KALISZA KALISZ 1964	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
Stan grobu – zły. Konieczne prace konserwatorskie; niezbędne wyznaczenie granic mogiły.	Baza IPN Straty.pl. Archiwum Państwowe w Kaliszu, Wojewódzki Obywatelski Komitet Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa w Kaliszu, sygn. 14; sygn. 83 (karta o sygn. 1). Archiwum Państwowe w Kaliszu, Spuścizna Tadeusza Martyna, sygn. 1914, k. 4.	W październiku 1940 r. w lesie majątku Biernatki, położonym między wsiami: Skarszew, Dębe i Florentyna, około 300-400 m od trasy Kalisz-Turek, doszło do masowej zbrodni dokonanej przez SS-manów na ludności żydowskiej. Z Kalisza przywieziono wówczas kilkoma transportami 125 osób, zarówno mężczyzn, jak i kobiet, a nawet dzieci, którzy w trakcie podróży zostali najprawdopodobniej zagazowani. W maju 1945 r. szczątki ofiar ekshumowano i przeniesiono z Biernatek do Kalisza (w większości na nowy cmentarz żydowski; nieliczne ciała trafiły na inne kaliskie nekropolie, być może do grobów rodzinnych). W 1964 r., staraniem miejscowej społeczności, na mogile wzniesiono pomnik, upamiętniający nie tylko pomordowanych w lesie Biernackim, ale także niemal 300 innych ofiar ludobójstwa dokonanego na kaliskich Żydach w okresie II wojny światowej.	
	Załączniki		
	Dokumentacja fotograficzna – stan na 6.05.2025 r. – w wersji elektronicznej.		
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):		Sławomir Józefiak, 16.03.2026 r.	